

Mgr. Pavel Ťupek:

Salafijský islám: ideologické zdroje a interpretace

Vyjádření školitele

K tématu salafije dnes upírá pozornost značná část odborného výzkumu na poli závažných střetů, jimiž se vyznačuje současný islám. Pojem do značné míry nahradil donedávna silně frekventovaný fundamentalismus. Přitom je vnímán a interpretován nejednotně, často rozpačitě a nedostatečně fundovaně. (Stačí pohlédnout na heslo salafija na internetu.) Disertace P. Ťupka ukazuje s dokonalou odbornou akribií na hlavní konstitutivní prvky salafijského proudu v islámu, a to v teologickém i právním myšlení.

Mgr. Ťupek složil v náležitých termínech všechny požadované atestace prezenčního doktorského studia. Zaměření jeho práce dozrávalo za několikaměsíčního badatelského pobytu na Univerzitě krále Saúda v Rijádu. Utvrdily je i další studijní cesty a rešerše v arabských zemích, zvláště v Egyptě, kde si obstaral úctyhodnou selekci zásadně významných arabských klasických i moderních monografií ke studovanému tématu. Využil také možností zevrubného prostudování soudobé odborné západní literatury, monografií i studií ve významných islamologických časopisech.

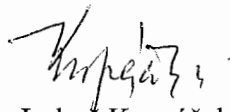
Výsledek Ťupkových výzkumů je pozoruhodný. Práce má jasnou strukturu, která odpovídá historickému vývoji salafije od dob zápasů za pevně zakořeněnou ortodoxii, které vedl Ahmad ibn Hanbal, přes výrazná a dnes vysoce ceněná stanoviska Ibn Tajmíji po vznik wahhábismu s jeho přísně formulovanou a pěstovanou ortodoxií. Práce vyniká jasným pojetím, které je ovšem nesmírně náročné na znalost islámské teologie a představuje dílo vysoce odborné v plném slova smyslu. Sleduje erudovaně množství islámských doktrinárních tendencí a pozorně vnímá široké spektrum rozdílů, například mezi sunnitskými madhhaby. Salafijí z počátku 20. století, která kdysi bývala v orientalistice často vyhledávaným tématem, se Ťupkova práce dostýká jen jako složky soupeřících interpretací. Sám z novodobých autorů studuje zvláště respektované saúdskoarabské odborníky (jako jsou např. Ibn Báz, Ibn al-Uthajmín a další). Práce je zřetelným přínosem k lepšímu poznání současných diskusí v islámu. Dodejme, že hloubkou svého teologického i právního ponoru do islámu - se zvláštním

zřetelem k jeho trvale uchovávanému dějinnému odkazu - překonává i třeba
populárněji píšícího G. Kepela.

Ťupkovu disertaci pokládám za reálné obohacení dnešních bádání o vlivném proudu
současného islámského náboženského myšlení. Její celkové pojetí a vybrané pasáže -
např. o Ibn Tajmíjovi - si zasluhují publikaci v angličtině.

Práci s potěšením doporučuji k obhajobě jako podkladu k přiznání titulu PhD.

V Praze 6. července 2009

Prof. PhDr. Luboš Kropáček, CSc.